

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum: 2025-02-21

Diarienummer: ADM.2024.675

Handläggare: Ludvig Isaksson

Bygglövsnämnden

Remiss av promemorian En snabbare utbyggnad av häkten och anstalter

Sektor samhällsbyggnads förslag till beslut

Bygglövsnämnden lämnar följande svar på remiss angående en snabbare utbyggnad av häkten och anstalter.

Sammanfattning

Skövde kommun ser risker med att utöka användningen av tidsbegränsade bygglov för häkten och anstalter, då dessa ofta blir permanenta utan en ordentlig planprövning, vilket skapar osäkerhet kring markanvändningen och ökar den administrativa bördan för kommunerna. Vi anser att man bör fokusera på byggprocessen snarare än att förlita sig på tillfälliga lösningar. Bättre samordning mellan Kriminalvården, länsstyrelsen, Boverket och kommunerna, genom gemensamma tidsplaner och tydligare ansvarsfördelning, kan bidra till en smidigare process. Vi ser även typhus som en potentiellt bättre väg framåt för att snabba upp byggprocessen utan att kompromissa med den långsiktiga planeringen och en god gestaltad livsmiljö. Skövde kommun förespråkar därför permanenta bygglov för planenliga byggnader och en mer strategisk samhällsplanering med tydligare samverkan mellan berörda aktörer.

Bakgrund

Regeringen har tagit fram utredningen "En snabbare utbyggnad av häkten och anstalter" (Ds 2024:25), där syftet är att identifiera och föreslå åtgärder för att påskynda byggandet av kriminalvårdens anläggningar. Behovet av fler häktes- och anstaltsplatser har ökat, vilket har lett till en översyn av plan- och byggprocessen för att hitta möjligheter att minska ledtider och förenkla tillståndsgivningen.

Utredningen föreslår bland annat en utökad användning av tidsbegränsade bygglov för att möjliggöra snabbare etableringar, samt en översyn av detaljplaneprocessen för att minska administrativa hinder. Vidare diskuteras användningen av typhus som en lösning för att standardisera och effektivisera byggandet av nya kriminalvårdsanläggningar.

Ärendet har inkommit till Skövde kommun för remiss den 2 december 2024 och ska besvaras av kommunens bygglövsnämnd.

Allmänna synpunkter

Vi ser risker med förslaget att utöka användningen av tidsbegränsade bygglov för att hantera behovet av fler häkten och anstalter. Dessa risker innefattar att byggnader med tidsbegränsade lov ofta blir permanenta utan en ordentlig planprövning, att det skapar osäkerhet kring markanvändningen för invånare och näringsliv samt att det kan leda till ökade administrativa bördor för kommunen i form av uppföljning och eventuell avveckling av byggnader som inte

längre har lov.

Detaljerade synpunkter

1. Tidsbegränsade bygglov – risk för undanträngning av samhällsprocessen

Att utöka möjligheten till tidsbegränsade bygglov riskerar att skapa en praxis där tillfälliga lösningar blir regel snarare än undantag. Erfarenheter från tidigare projekt visar att tidsbegränsade lov ofta inte avvecklas enligt plan, vilket leder till långsiktiga problem och ökad arbetsbelastning för kommunerna.

2. Förenkling av processen – viktigt men ej på bekostnad av kvalitet

Skövde håller med om insatser behöver göras för att skapa bättre möjligheter att snabbt kunna bygga ut samhällsviktiga funktioner, men vi anser att det är fel väg att gå genom lättnader i bygglovsprocessen. Genom att hoppa över arbetet med att skapa förutsättningar för häkten och anstalter i detaljplan försvinner möjligheten till grannhöranden och samråd. Dessa moment är centrala för att skapa legitimitet och acceptans för projekt bland invånare och andra berörda parter, eftersom de ger en demokratisk förankring och kan leda till förbättringar av projektet genom att ta tillvara lokala perspektiv.

Vi anser istället att eventuella förenklingar bör fokusera på att skapa bättre samordning mellan Kriminalvården, länsstyrelsen, Boverket och kommunerna. Detta kan exempelvis ske genom gemensamma tidsplaner, tydligare ansvarsfördelning och effektiv kommunikation i byggprojekt. Sådan samordning skulle kunna minska oklarheter och tidsförluster under processens gång.

3. Krav på uppföljning av tidsbegränsade bygglov

Förslaget saknar en tydlig struktur för hur tidsbegränsade bygglov ska följas upp och avvecklas, vilket riskerar att skapa långsiktiga problem för kommunerna. Skövde kommun föreslår att en tydligare reglering införs kring uppföljning och avveckling av byggnader med tidsbegränsade lov för att säkerställa att dessa inte permanentas utan en genomarbetad planändring.

4. Erfarenheter från tidigare projekt i kommunen

Skövde kommun har tidigare hanterat bygglovsärenden av liknande karaktär och vill betona att det inte är själva bygglovsprocessen som är den största tidstjuven. Den mest tidskrävande delen är projekteringen innan bygglovsansökan lämnas in. Vi tror därför att en förenkling kring bygglovsreglerna inte alltid kommer att innebära kortare byggtid, särskilt inte för så pass komplexa projekt som häkten och anstalter är.

5. Förslaget om typhus

Användning av typhus kan vara en effektiv lösning för att spara tid och resurser genom att standardisera byggnader och förenkla projekteringen. Genom att använda fördefinierade lösningar kan handläggningstider kortas ner, byggprocessen effektiviseras

och en jämn kvalitet säkerställas. Samtidigt är det avgörande att byggnaderna utformas på ett sätt som möjliggör anpassning till den lokala kontexten, särskilt i kulturhistoriskt känsliga områden eller stadskärnor. Vidare bör typhusen utformas enligt principen om en god gestaltad livsmiljö, vilket innebär att de ska bidra positivt till stadsmiljön genom väl genomtänkt arkitektur, funktionalitet och hållbarhet.

Rekommendationer

Skövde kommun föreslår att regeringen, istället för att säkerställa effektivitet genom regellättnader, fokuserar på att effektivisera och förbättra dialog och arbetssätt mellan Kriminalvården, länsstyrelsen, kommuner och andra relevanta myndigheter. Detta kan ske genom regelbundna samverkansmöten, gemensamma tidsplaner och en tydligare ansvarsfördelning i planprocessen. Sådan samordning skulle minska risken för missförstånd, effektivisera processerna och skapa en mer förutsägbar planering för alla inblandade aktörer. Vi anser att målet bör vara att kunna bevilja permanenta bygglov för byggnader som är planenliga, vilket stärker den långsiktiga samhällsbyggnadsprocessen. Vidare ser vi användningen av typhus som en potentiellt bättre väg framåt då detta alternativ kan bidra till en mer standardiserad, och därmed snabbare byggprocess, utan att kompromissa med den övergripande planeringen och invånarnas möjlighet till insyn och påverkan.

Handlingar som ingår i beslutet

En snabbare utbyggnad av häkten och anstalter
Skövde kommuns svar En snabbare utbyggnad av häkten och anstalter

Skickas till

Regeringenkansliet - li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia

Li.spn@regeringskansliet.se

Diarienummer LI2024/00880 - Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Sektor samhällsbyggnad

Johan Elgh
Samhällsbyggnadschef

Ludvig Isaksson
Bygglovchef

Remissvar över Ds 2024:25 En snabbare utbyggnad av häkten och anstalter (LI2024/00880)

Sammanfattning

Skövde kommun ser risker med att utöka användningen av tidsbegränsade bygglov för häkten och anstalter, då dessa ofta blir permanenta utan en ordentlig planprövning, vilket skapar osäkerhet kring markanvändningen och ökar den administrativa bördan för kommunerna. Vi anser att man bör fokusera på byggprocessen snarare än att förlita sig på tillfälliga lösningar. Bättre samordning mellan Kriminalvården, länsstyrelsen, Boverket och kommunerna, genom gemensamma tidsplaner och tydligare ansvarsfördelning, kan bidra till en smidigare process. Vi ser även typhus som en potentiellt bättre väg framåt för att snabba upp byggprocessen utan att kompromissa med den långsiktiga planeringen och en god gestaltad livsmiljö. Skövde kommun förespråkar därför permanenta bygglov för planerliga byggnader och en mer strategisk samhällsplanering med tydligare samverkan mellan berörda aktörer.

Allmänna synpunkter

Vi ser risker med förslaget att utöka användningen av tidsbegränsade bygglov för att hantera behovet av fler häkten och anstalter. Dessa risker innefattar att byggnader med tidsbegränsade lov ofta blir permanenta utan en ordentlig planprövning, att det skapar osäkerhet kring markanvändningen för invånare och näringsliv samt att det kan leda till ökade administrativa bördor för kommunen i form av uppföljning och eventuell avveckling av byggnader som inte längre har lov.

Detaljerade synpunkter

- 1. Tidsbegränsade bygglov – risk för undanträngning av samhällsprocessen**

Att utöka möjligheten till tidsbegränsade bygglov riskerar att skapa en praxis där tillfälliga lösningar blir regel snarare än undantag. Erfarenheter från tidigare projekt visar att tidsbegränsade lov ofta inte avvecklas enligt plan, vilket leder till långsiktiga problem och ökad arbetsbelastning för kommunerna.
- 2. Förenkling av processen – viktigt men ej på bekostnad av kvalitet**

Skövde håller med om insatser behöver göras för att skapa bättre möjligheter att snabbt kunna bygga ut samhällsviktiga funktioner, men vi anser att det är fel väg att gå genom lättnader i bygglovsprocessen. Genom att hoppa över arbetet med att skapa förutsättningar för häkten och anstalter i detaljplan försvinner möjligheten till grannhöranden och samråd. Dessa moment är centrala för att skapa legitimitet och acceptans för projekt bland invånare och andra berörda parter, eftersom de ger en demokratisk förankring och kan leda till förbättringar av projektet genom att ta tillvara lokala perspektiv.

Vi anser istället att eventuella förenklingar bör fokusera på att skapa bättre samordning

mellan Kriminalvården, länsstyrelsen, Boverket och kommunerna. Detta kan exempelvis ske genom gemensamma tidsplaner, tydligare ansvarsfördelning och effektiv kommunikation i byggprojekt. Sådan samordning skulle kunna minska oklarheter och tidsförluster under processens gång.

3. **Krav på uppföljning av tidsbegränsade bygglov**

Förslaget saknar en tydlig struktur för hur tidsbegränsade bygglov ska följas upp och avvecklas, vilket riskerar att skapa långsiktiga problem för kommunerna. Skövde kommun föreslår att en tydligare reglering införs kring uppföljning och avveckling av byggnader med tidsbegränsade lov för att säkerställa att dessa inte permanentas utan en genomarbetad planändring.

4. **Erfarenheter från tidigare projekt i kommunen**

Skövde kommun har tidigare hanterat bygglovsärenden av liknande karaktär och vill betona att det inte är själva bygglovsprocessen som är den största tidstjuven. Den mest tidskrävande delen är projekteringen innan bygglovsansökan lämnas in. Vi tror därför att en förenkling kring bygglovsreglerna inte alltid kommer att innebära kortare byggtid, särskilt inte för så pass komplexa projekt som häkten och anstalter är.

5. **Förslaget om typhus**

Användning av typhus kan vara en effektiv lösning för att spara tid och resurser genom att standardisera byggnader och förenkla projekteringen. Genom att använda fördefinierade lösningar kan handläggningstider kortas ner, byggprocessen effektiviseras och en jämn kvalitet säkerställas. Samtidigt är det avgörande att byggnaderna utformas på ett sätt som möjliggör anpassning till den lokala kontexten, särskilt i kulturhistoriskt känsliga områden eller stadskärnor. Vidare bör typhusen utformas enligt principen om en god gestaltad livsmiljö, vilket innebär att de ska bidra positivt till stadsmiljön genom väl genomtänkt arkitektur, funktionalitet och hållbarhet.

Rekommendationer

Skövde kommun föreslår att regeringen, istället för att säkerställa effektivitet genom regellättnader, fokuserar på att effektivisera och förbättra dialog och arbetssätt mellan Kriminalvården, länsstyrelsen, kommuner och andra relevanta myndigheter. Detta kan ske genom regelbundna samverkansmöten, gemensamma tidsplaner och en tydligare ansvarsfördelning i planprocessen. Sådan samordning skulle minska risken för missförstånd, effektivisera processerna och skapa en mer förutsägbar planering för alla inblandade aktörer. Vi anser att målet bör vara att kunna bevilja permanenta bygglov för byggnader som är planenliga, vilket stärker den långsiktiga samhällsbyggnadsprocessen. Vidare ser vi användningen av typhus som en potentiellt bättre väg framåt då detta alternativ kan bidra till en mer standardiserad, och

där med snabbare byggprocess, utan att kompromissa med den övergripande planeringen och invånarnas möjlighet till insyn och påverkan.

BLN § 25

ADM.2024.675

Remiss av promemorian En snabbare utbyggnad av häkten och anstalter

Beslut

Bygglovsnämnden lämnar följande svar på remiss angående en snabbare utbyggnad av häkten och anstalter.

Sammanfattning

Skövde kommun ser risker med att utöka användningen av tidsbegränsade bygglov för häkten och anstalter, då dessa ofta blir permanenta utan en ordentlig planprövning, vilket skapar osäkerhet kring markanvändningen och ökar den administrativa bördan för kommunerna. Vi anser att man bör fokusera på byggprocessen snarare än att förlita sig på tillfälliga lösningar. Bättre samordning mellan Kriminalvården, länsstyrelsen, Boverket och kommunerna, genom gemensamma tidsplaner och tydligare ansvarsfördelning, kan bidra till en smidigare process. Vi ser även typhus som en potentiellt bättre väg framåt för att snabba upp byggprocessen utan att kompromissa med den långsiktiga planeringen och en god gestaltad livsmiljö. Skövde kommun förespråkar därför permanenta bygglov för planenliga byggnader och en mer strategisk samhällsplanering med tydligare samverkan mellan berörda aktörer.

Bakgrund

Regeringen har tagit fram utredningen "En snabbare utbyggnad av häkten och anstalter" (Ds 2024:25), där syftet är att identifiera och föreslå åtgärder för att påskynda byggandet av kriminalvårdens anläggningar. Behovet av fler häktes- och anstaltsplatser har ökat, vilket har lett till en översyn av plan- och byggprocessen för att hitta möjligheter att minska ledtider och förenkla tillståndsgivningen.

Utredningen föreslår bland annat en utökad användning av tidsbegränsade bygglov för att möjliggöra snabbare etableringar, samt en översyn av detaljplaneprocessen för att minska administrativa hinder. Vidare diskuteras användningen av typhus som en lösning för att standardisera och effektivisera byggandet av nya kriminalvårdsanläggningar.

Ärendet har inkommit till Skövde kommun för remiss den 2 december 2024 och ska besvaras av kommunens bygglovsnämnd.

Allmänna synpunkter

Vi ser risker med förslaget att utöka användningen av tidsbegränsade bygglov för att hantera behovet av fler häkten och anstalter. Dessa risker innefattar att byggnader med tidsbegränsade lov ofta blir permanenta utan en ordentlig planprövning, att det skapar osäkerhet kring markanvändningen för invånare och näringsliv samt att det kan leda till ökade administrativa bördor för kommunen i form av uppföljning och eventuell avveckling av byggnader som inte längre har lov.

Detaljerade synpunkter

1. Tidsbegränsade bygglov – risk för undanträngning av samhällsprocessen

Att utöka möjligheten till tidsbegränsade bygglov riskerar att skapa en praxis där tillfälliga lösningar blir regel snarare än undantag. Erfarenheter från tidigare projekt visar att tidsbegränsade lov ofta inte avvecklas enligt plan, vilket leder till långsiktiga problem och ökad arbetsbelastning för kommunerna.

2. Förenkling av processen – viktigt men ej på bekostnad av kvalitet

Skövde håller med om insatser behöver göras för att skapa bättre möjligheter att snabbt kunna bygga ut samhällsviktiga funktioner, men vi anser att det är fel väg att gå genom lättnader i bygglovsprocessen. Genom att hoppa över arbetet med att skapa förutsättningar för häkten och anstalter i detaljplan försvinner möjligheten till grannhöranden och samråd. Dessa moment är centrala för att skapa legitimitet och acceptans för projekt bland invånare och andra berörda parter, eftersom de ger en demokratisk förankring och kan leda till förbättringar av projektet genom att ta tillvara lokala perspektiv.

Vi anser istället att eventuella förenklingar bör fokusera på att skapa bättre samordning mellan Kriminalvården, länsstyrelsen, Boverket och kommunerna. Detta kan exempelvis ske genom gemensamma tidsplaner, tydligare ansvarsfördelning och effektiv kommunikation i byggprojekt. Sådan samordning skulle kunna minska oklarheter och tidsförluster under processens gång.

3. Krav på uppföljning av tidsbegränsade bygglov

Förslaget saknar en tydlig struktur för hur tidsbegränsade bygglov ska följas upp och avvecklas, vilket riskerar att skapa långsiktiga problem för kommunerna. Skövde kommun föreslår att en tydligare reglering införs kring uppföljning och avveckling av byggnader med tidsbegränsade lov för att säkerställa att dessa inte permanentas utan en genomarbetad planändring.

4. Erfarenheter från tidigare projekt i kommunen

Skövde kommun har tidigare hanterat bygglovsärenden av liknande karaktär och vill betona att det inte är själva bygglovsprocessen som är den största tidstjuven. Den mest tidskrävande delen är projekteringen innan bygglovsansökan lämnas in. Vi tror därför att en förenkling kring bygglovsreglerna inte alltid kommer att innebära kortare byggtid, särskilt inte för så pass komplexa projekt som häkten och anstalter är.

5. Förslaget om typhus

Användning av typhus kan vara en effektiv lösning för att spara tid och resurser genom att standardisera byggnader och förenkla projekteringen. Genom att använda fördefinierade lösningar kan handläggningstider kortas ner, byggprocessen effektiviseras och en jämn kvalitet säkerställas. Samtidigt är det avgörande att byggnaderna utformas på ett sätt som möjliggör anpassning till den lokala kontexten, särskilt i kulturhistoriskt känsliga områden eller stadskärnor. Vidare bör typhusen utformas enligt principen om en god gestaltad livsmiljö, vilket innebär att de ska bidra positivt till stadsmiljön genom väl genomtänkt arkitektur, funktionalitet och hållbarhet.

SKÖVDE KOMMUN**SAMMANTRÄDESPROTOKOLL**

Sammanträdesdatum

2025-02-27

BYGGLOVSNÄMNDEN**Rekommendationer**

Skövde kommun föreslår att regeringen, istället för att säkerställa effektivitet genom regellättnader, fokuserar på att effektivisera och förbättra dialog och arbetssätt mellan Kriminalvården, länsstyrelsen, kommuner och andra relevanta myndigheter. Detta kan ske genom regelbundna samverkansmöten, gemensamma tidsplaner och en tydligare ansvarsfördelning i planprocessen. Sådan samordning skulle minska risken för missförstånd, effektivisera processerna och skapa en mer förutsägbar planering för alla inblandade aktörer. Vi anser att målet bör vara att kunna bevilja permanenta bygglov för byggnader som är planenliga, vilket stärker den långsiktiga samhällsbyggnadsprocessen. Vidare ser vi användningen av typhus som en potentiellt bättre väg framåt då detta alternativ kan bidra till en mer standardiserad, och där med snabbare byggprocess, utan att kompromissa med den övergripande planeringen och invånarnas möjlighet till insyn och påverkan.

Beslutet kan överklagas

Handlingar

Tjänsteskrivelse BLN

En snabbare utbyggnad av häkten och anstalter

Skövde kommuns svar En snabbare utbyggnad av häkten och anstalter

Skickas till

Sökande

Berörda sakägare